

UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA
FACULTATEA DE LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII

DOMENIUL FUNDAMENTAL: ȘTIINȚE UMANISTE

DOMENIUL DE DOCTORAT: FILOLOGIE

TEZĂ DE DOCTORAT

Toponimia din fosta Plasă Mălini

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:

Prof. univ. dr. Ion-Horia BÎRLEANU

DOCTORAND:

Daniela-Maria CIOCÎRLAN (căs. ANTON)

SUCEAVA, 2016

Cuprins

Introducere	7
Capitolul I. Premise teoretice în studiul toponimiei	9
I.1. Contribuții la dezvoltarea cercetării toponimice românești	9
I.2. Toponimia – considerații generale	11
I.3. Toponimia ca disciplină lingvistică	13
I.4. Toponimia și factorul extralingvistic	14
I.5. Aspecte metodologice	14
I.6. Lista informatorilor	15
Capitolul II. Fosta <i>Plasă Mălini</i>. Coordonate geografice, istorice și demografice.....	19
II.1. Cadrul geografic al zonei	19
II.2. Reflectarea florei și a faunei în numele topice	22
II.3. Coordonate istorico-demografice ale zonei	24
Capitolul III. Formarea oiconimelor din fosta <i>Plasă Mălini</i>	31
III.1 Atestarea localităților și semnificația denominativă a numelor de comune	31
III.1.1. Comuna <i>Baia</i>	31
III.1.2. Comuna <i>Bunești</i>	32
III.1.3. Comuna <i>Cornu Luncii</i>	33
III.1.4. Comuna <i>Horodniceni</i>	33
III.1.5. Comuna <i>Mălini</i>	34
III.1.6. Comuna <i>Rădășeni</i>	34
III.1.7. Comuna <i>Slatina</i>	35
III.2. Atestarea localităților și semnificația denominativă a numelor de sate.....	36
III.3. Atestarea localității și semnificația denominativă a toponimului <i>Fălticeni</i>	44
Capitolul IV. Formarea toponimelor din fosta <i>Plasă Mălini</i>	47
IV.1. Numele topice simple	48
IV.2. Numele topice compuse	49
IV.3. Numele topice derivate	51
IV.3.1. Numele topice derivate cu sufixe diminutive	52
IV.3.2. Numele topice derivate cu sufixe augmentative	53
IV.4. Reflectarea antroponimelor în toponime	53

IV.5. Termeni de detaliere. Glosar de entopice și apelative.	54
Glosar toponimic	65
Concluzii	141
Sigle și abrevieri	145
A.Sigle	145
B. Abrevieri	145
Bibliografie	
A. Lucrări de referință (atlase, dicționare, hărți, documente)	147
B.Volume	149
C. Articole, studii	152

Toponimia din fosta Plasă Mălini

Cercetarea toponimiei unei regiuni reprezintă un întreg demers informațional cu privire la numele topice aparținând zonei respective, atât din punct de vedere diacronic, privind evoluția istorică a faptelor – acest lucru constituind o vie mărturie a continuității unei populații –, cât și din punct de vedere sincron, privind stadiul actual al topicelor. Toponimia reprezintă un cod regional care, o dată descifrat, oferă un întreg tezaur de informație despre tradițiile locale specifice zonei studiate și despre oamenii care și-au pus amprenta asupra ținutului în care au locuit.

Lucrarea de față, destinată cercetării toponimiei din fosta *Plasă Mălini* a fostului județ *Baia*, își propune să se finalizeze într-o analiză lingvistică și istorico-geografică a oiconimelor și a hidronimelor existente în această regiune. În lucrarea *Toponimia românească*, Iorgu Iordan precizează că „tot felul de momente din viața unei colectivități umane: istorice (în sens strict), sociale, economice, politice, psihologice își găsesc ecou, adesea prelungit, uneori permanent și definitiv, în toponimie”.¹ Trebuie menționată, în acest context, inexistența unei lucrări complete, care să cuprindă toate straturile toponimice existente în *Plasa Mălini*.

Zona investigată de noi include municipiul *Fălticeni* și un număr de șapte comune, cuprinzând douăzecișisase de sate. Lucrarea noastră constituie așadar o încercare de a explica și de a defini din punct de vedere lingvistic, pe baza documentelor istorice și geografice cercetate, etimologia numelor topice din *Plasa Mălini*, precum și modalitatea de „construcție” a acestora, respectiv complexitatea lor lexicală și structura lor derivațională.

Studiul toponimic realizat de noi nu va putea fi redus doar la

---

¹ Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963, p. 2.

domeniul lingvisticii, ci va presupune o abordare interdisciplinară; vom folosi atât informații din sfera lingvisticii, cât și din sferele istoriei, geografiei, antroponimiei și sociologiei.

Inventarul toponimic al zonei studiate are o structură complexă, alcătuită din elemente diverse, la nivelul acestuia identificându-se:

- toponime care formează *toponimia majoră specifică* (numită și „macrotoponimie”), din care fac parte numele de ape, de munți, de așezări omenești și
- toponime care formează *toponimia minoră specifică* (numită și „microtoponimie”), din care fac parte numele de păduri și de trupuri de pădure, de fânețe, izlazuri, văi, râpe, dealuri, accidente de teren etc.

Lucrarea noastră nu va urmări însă doar elementele aparținând macrotoponimiei (în special oiconimele și hidronimele), care, în timp, au suferit modificări datorită intervenției administrației locale, ceea ce a făcut ca unele unități administrativ-teritoriale să dispară sau să fie restructurate, prin înglobarea în structura altora.

În ciuda faptului că zona noastră de cercetare a suscitat un anumit interes din partea a numeroși lingviști, istorici și geografi, până în prezent nu s-a realizat o cercetare sistematică a toponimiei din localitățile cuprinse în fosta *Plasă Mălini*, din fostul județ *Baia*, astăzi parte a județului *Suceava*, fiind analizate mai atent doar câteva toponime majore, pentru a susține un anumit model de denotație toponimică. Se remarcă în acest sens lucrarea dialectologului Ion-Horia Bîrleanu, intitulată *Graiurile din Valea Șomuzului Mare. I. Formarea numelor de sate*, publicată la editura ieșeană Sedcom Libris, în 1999, în care sunt explicate mijloacele lingvistice prin care s-au constituit formele actuale ale numelor unor localități investigate și de noi, cum ar fi *Brădățel*, *Lămășeni*, *Petia*, *Pocoleni*, *Podeni* sau *Rotopănești*.

În ceea ce ne privește, ne-am propus ca în lucrarea de față să furnizăm o serie de informații necesare pentru o cunoaștere mai detaliată a toponimiei din această zonă, prin prezentarea sub forma

unui glosar (dicționar) toponimic de tip structural a unui material – în cea mai mare parte inedit – obținut în urma efectuării unor anchete pe teren, în localitățile componente ale acestei vechi structuri administrative, și coroborat cu informații din documente și lucrări deja publicate.

Prin urmare, în teza noastră de doctorat sunt cuprinse atât toponime care se încadrează în categoria macrotoponimiei, cât și toponime care formează toponimia minoră a arealului cercetat, inventariate și explicate în secțiunea *Glosar toponimic*. Din analiza acestor nume topice se pot trage anumite concluzii, unele relevante atât în ceea ce privește structura lor formală, cât și în ceea ce privește etimologia lor.

Lucrarea noastră, asemenea altor cercetări de acest fel, evidențiază în mod pregnant importanța cercetării toponimiei ca domeniu interdisciplinar, prin analizarea relației de interdependență dintre toponimie și alte științe, cum ar fi istoria, geografia și, nu în ultimul rând, lingvistica.

Materialul lingvistic obținut în urma anchetelor efectuate pe teren, dar și din studierea documentelor istorice și geografice de specialitate sau a arhivelor existente în primăriile din zonă, clarifică funcționarea unor concepte relativ noi, precum diferențierea ori polarizarea toponimică, dar și prezența semnificației, a etimologiei și a transformărilor survenite de-a lungul timpului în procesul istoric al denominației anumitor realități toponimice.

* *

*

Astfel, după o introducere în care am prezentat succint principalele direcții teoretice ale cercetării noastre, în primul capitol al tezei (intitulat *Premise teoretice în studiul toponimiei*) am sintetizat, așa cum era și firesc, prima etapă din cercetarea noastră, care s-a desfășurat pe baza consultării izvoarelor și a documentelor istorice, geografice și lingvistice necesare efectuării analizei toponimice. Baza cercetărilor noastre s-a constituit din lucrările unor toponomaști de

seamă, dedicate toponimiei diferitelor zone ale țării, lucrări care ne-au servit drept model. Am putea aminti aici lucrările publicate de Iorgu Iordan, Ilie Dan, Vasile Frățilă, Gheorghe Moldoveanu, Emil Petrovici ș.a. Am realizat așadar și un scurt excurs cu privire la *Contribuțiile la dezvoltarea cercetării toponimice românești*.

Având în vedere faptul că toponimia are multe trăsături comune cu alte științe, precum istoria, geografia, etnologia sau arheologia, a fost necesar ca sursele noastre documentare să fie și ele diversificate. Mai mult, întrucât toponimia este și știința menită să studieze limbajul teritoriului, având propria ei terminologie, formată cel mai adesea din apelative geografice sau, toponomastic vorbind, din elemente entopice, a fost necesar să adoptăm și metode de cercetare specifice acestei discipline lingvistice, privitoare la culegerea și la interpretarea faptelor.

Constatându-se în ultimul timp dispariția a numeroase toponime, mai ales acolo unde omul și-a pus amprenta asupra înfățișării locurilor, cercetarea toponimică se află și ea într-un continuu proces de formare și de transformare. De aceea, scoaterea la lumină a acestor nume și valorificarea lor într-o analiză lingvistică este nu doar oportună, ci chiar necesară, în special în cazul toponimiei minore, mai rar consemnată în scris. Ca urmare, și cercetarea toponimiei din fosta *Plasă Mălini*, un areal geografic, social-administrativ și istoric deosebit de interesant, oferă numeroase informații privind numele topice și aduce și o mărturie concretă a continuității populației pe acest teritoriu, plecând de la faptul că toponimia este cea care prezintă nu numai tradițiile istorice specifice locului, ci și evidențiază, în mare măsură, particularitățile de grai care caracterizează un anumit areal geografic sau social-administrativ.

În cel de al doilea capitol al tezei (intitulat *Fosta Plasă Mălini. Coordonate geografice, istorice și demografice*) am urmărit o serie de aspecte privitoare la coordonatele care definesc arealul cercetat. Varietatea reliefului din fosta *Plasă Mălini* se reflectă și în diversitatea numelor topice inventariate, care oferă informații referitoare la

aspectele lingvistice, istorice, geografice și sociale, dar și o imagine complexă a unui spațiu în care istoria toponimelor atestă vechimea și continuitatea oamenilor trăitori pe aceste locuri. Mai mult, având în vedere și originea locuitorilor din zona cercetată, am putut constata că toponimia reflectă evoluția acestor locuri, cu implicații istorice asupra trecutului și prezentului localităților, astfel încât în nomenclatura topică a arealului se răsfrâng reperele istorice ale ținutului de graniță cu *Bucovina*, cu acele particularități specifice la un moment dat, evidențiate și de migrația continuă a populației transilvănene la est de *Carpați*.

Am observat așadar că motivația numelor topice este dictată, de cele mai multe ori, de împrejurările în care au apărut localitățile, oferind astfel o imagine clară asupra condițiilor sociale, economice, ideologice etc. ale zonei cercetate.

În capitolul al treilea (intitulat *Formarea oiconimelor din fosta Plasă Mălini*) am urmărit formarea numelor de localități nu numai din perspectivă istorică, ci și din perspectivă etimologică. Analiza s-a bazat pe cercetarea diacronică, în sensul că am plecat de la denumirile actuale și am realizat un scurt istoric al evoluției acestora, subliniind, acolo unde a fost posibil, și eventualele modificări survenite de-a lungul timpului. Pentru aceasta a fost necesară o investigație specială privind, mai întâi, atestarea și semnificația denominativă a celor opt oiconime, respectiv a numelui municipiului *Fălticeni* și a numelor celor șapte comune (*Baia*, *Bunești*, *Cornu Luncii*, *Horodniceni*, *Mălini*, *Rădășeni*, *Slatina*), precum și a celor douăzecișisase de sate cuprinse în structurile administrative actuale ale acestora.

Se știe că, cel puțin până în secolul al XIX-lea, denumirile satelor au apărut spontan, urmând un model specific românesc. Specialiștii au stabilit că numele multor sate din *Moldova* provin de la întemeietorii lor sau le-au fost atribuite de către conducătorii lor, printre aceștia putând fi câte un jude, cneaz, vătăman sau, mai târziu, stăpânii ori proprietarii – fie domnitori, fie boieri, fie chiar mănăstiri. Nominalizăm, în acest context, satul *Petia*, despre care știm cu

certitudine că în anul 1519 exista ca proprietate a nepoților boierului Oană Rodna². Pe de altă parte, antroponimul *Petie* și varianta mai nouă *Petia* au fost consemnate în documentele istorice din *Transilvania*, între secolele al XI-lea și al XIII-lea³, și abia mai târziu în *Moldova*⁴.

Există însă și situații în care unele sate nu au fost numite după numele unei persoane, ci au primit denumiri în funcție de natura, locul așezării, configurația terenului (*Șes*), apa (*Pâraie*), vegetația (*Dumbrava*), fauna specifică, sau în funcție de migrația oamenilor, de locul lor de origine, de ocupația, de faima lor negativă sau pozitivă.

Modalitatea de formare a numelor de locuri din fosta *Plasă Mălini* a fost detaliată în capitolul al patrulea (intitulat *Formarea toponimelor din fosta Plasă Mălini*), unde am pornit de la premisa că toponimele reprezintă o categorie de cuvinte cu trăsături specifice în structura limbii, purtătoare de informații, având ca principală funcție denominarea. Am constatat că numele comune și numele topice nu se exclud, ci se susțin reciproc, în ciuda unor particularități de ordin semantic, derivațional ori gramatical. Prin urmare, unele sunt formate cu ajutorul unor entopice (toponime descriptive), în timp ce altele au la bază antroponime (toponime personale).

Astfel, după analizarea structurii numelor topice, după identificarea elementelor lor constitutive (radicali, teme, afixe) și după stabilirea relațiilor și a corelațiilor între constituenți, am reușit să distingem mai multe modele structurale: toponime simple (formate din entopice sau din antroponime cu funcție toponimică), toponime compuse, toponime derivate cu ajutorul unor sufixe diminutive sau al unor sufixe colective, toponime sintagmatice ș.a.

Sintagmele apozitive, specifice stilului „oficial”, se întâlnesc în număr relativ mic în zona investigată, chiar dacă limba română

---

² DIR. A. *Moldova. Veacul XVI*, vol. IV, p. 142-143.

³ DIR. C. *Transilvania. Veacurile XI-XIII*, vol. I (1075-1250), p. 84.

⁴ DOR, p. 133.

modernă tinde spre eliminarea morfemelor determinării în astfel de construcții denominative. Astfel de forme pot fi *Dealul Cilitei*, *Dealul Șântaga*, *Cantonul Velnița*, formate dintr-un determinat și un determinant cu funcție de atribut substantival apozitional, cu numele în cazul nominativ, reprezentând rezultatul unui proces de nominalizare.

Pe de altă parte, se cuvine să menționăm și faptul că sintagmele prepoziționale sunt întrebuințate de către localnici în paralel cu termenii toponimici simpli, care se referă la același obiect, cum ar fi *În Huci la Manolachi*, *La Tocilă*, *La Izvor*, *La Trei Movile* ș.a.

De asemenea, după cum am constatat în urma analizei semantice și structurale a inventarului toponimic cules, nu lipsesc nici sintagmele genitivale, care pot fi sintetice (*Șesul Tolvei*, *Livada Ruștei*, *Pârâul Cosmescului*, *Pârâul Ruștei* etc.) sau analitice (*Bahna lui Vasile Zoia*, *Bâta lui Andrei*, *Cheatra lui Iepure* etc.). Am mai observat și că o serie de sintagme cu determinant adjectival realizează corect, gramatical, acordul între adjectiv și substantiv: *Movila Borțoasă*, *Pârâul Larg*, *Pârâul Lat*, *Pârâul Lung*, *Poiana Pietroasă*, *Poiana Lungă*, *Poiana Mare*, *Țarna Veche* etc.

Am constatat și că baza de formare a numelor topice din arealul cercetat este constituită din unitățile lexicale ale limbii române – fie ea literară ori dialectală – specifice acestei zone. Cum este și firesc, fiind vorba de denumiri ale unor locuri, importanți în crearea numelor topice sunt și termenii geografici populari, numeroase toponime fiind construite pe baza unor apelative prezente în vorbirea curentă sau dispărute, datorită faptului că a dispărut realitatea geografică pe care o desemnau. Majoritatea entopicelor sunt cuvinte de origine latină, utilizate frecvent în limba română (*arșiță*, *cărare*, *coastă*, *culme* etc.), însă am întâlnit și termeni de origine slavă (*baltă*, *deal*, *dumbravă*), maghiară (*bâtcă*) și chiar un termen comun cu limba albaneză, *buză*.

Capitolul al patrulea al tezei noastre (intitulat *Formarea toponimelor din fosta Plasă Mălini*) prezintă principiile care au stat la baza organizării în format lexicografic a materialului toponimic cules:

alegerea cuvântului-titlu, precizarea categoriei toponimice a denumirii și a categoriei geografice, localizarea obiectului desemnat, menționarea sinonimiilor (atunci când a fost cazul) etc. *Glosarul toponimic*, construit etimologic și structural, în ordine alfabetică, reprezintă partea cea mai cuprinzătoare a lucrării și conține analiza geografică, istorică și lingvistică a materialului toponimic adunat pe baza anchetelor toponimice efectuate în arealul cercetat de-a lungul a mai multor ani și cu un număr important de informatori. La baza redactării acestui glosar a stat metoda de analiză structurală, elaborată de cercetătorul Dragoș Moldovanu, metodă care ne-a permis evidențierea locului hidronimelor, al oronimelor și al oiconimelor între categoriile polarizatoare și stabilirea unor relații între numele de locuri. Mai mult, înregistrarea exhaustivă și prezentarea toponimelor sub forma unui glosar de tip structural înlesnește și observarea relațiilor dintre acestea și stadiul evoluției lor, evidențiind-se, în acest mod, și legătura unui sistem de categorii în jurul unor nume topice polarizatoare.

După analizarea întregului material toponimic înregistrat putem face și unele aprecieri mai generale, cum ar fi faptul că majoritatea numelor topice se referă la hidronime, oronime și oiconime, în sensul că relieful zonei fiind deluros și străbătut de numeroase pâraie, a favorizat formarea localităților, știindu-se că apa este elementul-cheie al vieții.

Dacă numele de locuri sunt rezultatul creației unui popor, din cele mai vechi timpuri, ele redau nu numai spiritul de observație al locuitorilor acestor meleaguri prin varietatea, plasticitatea și pitorescul conținutului lor, ci și o caracteristică esențială a arealului administrativ, social și geografic investigat, care reflectă și faptul că aici toponimia oglindește cu fidelitate și diversele împrejurări social-istorice. Așadar, analiza toponimelor din fosta *Plasă Mălini* oferă dovezi incontestabile privind populația românească autohtonă, prezentă pe aceste meleaguri din vremuri imemorabile.

Acest fapt ne îndreptățește să apreciem că toponimia românească, analizată și corelată cu izvoarele istorice, reprezintă un argument important pentru a susține și a demonstra vechimea, stabilitatea și continuitatea așezărilor românești de pe acest teritoriu – toponimia fiind și parte a patrimoniului național, dar și un document concludent al limbii române. De aici rezultă și necesitatea continuării studiilor de acest fel, românii neavând încă un dicționar exhaustiv al tuturor numelor de locuri de pe teritoriul țării.

Bibliografie

A. Lucrări de referință (atlase, dicționare, hărți, documente)

- ***, *Ancheta Toponimică*, Institutul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor Iași, 1978
- ***, *Anuar de lingvistică și istorie literară*, Academia Română, Filiala Iași, 1950 și urm.
- ***, *Chestionar dialectal (nume de locuri și de persoane, terminologia meseriilor, a viticulturii și pomiculturii)*, Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor Iași
- ***, *Chestionar toponimic și entopic general cu un glosar de entopice onomasiologic*, Institutul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor Iași, 1978
- ***, *Indicator alfabetic al tuturor localităților (orașe, sate și cătune) din România, cu arătarea județului din care fac parte*, București, 1924
- ***, *Tezaurul toponimic al României. Moldova și Bucovina*, vol. I. *Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale, 1772-1988*, partea I, A. *Unități simple (Localități și moșii)*, A – O; partea a II-a, A. *Unități simple (Localități și moșii)*, P – 30 Decembrie; B. *Unități Complexe*, Editura Academiei Române, Iași, 1991-1992
- ***, *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I, partea a IV-a, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2005
- Arhiva Istorică Centrală a Statului, *Catalogul documentelor moldovenești*, vol. I-III, București, 1957-1968
- Arhivele Statului Iași, *Catagrafia ținuturilor (Moldovei) din 1845-1846*, ms., Fond *Visteria Moldovei*, tr. 1423, op. 1619
- Arvinte, Vasile, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, *Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina. Date despre localități și informatori*, vol. I-II, Editura Academiei R.S.R., București, 1987-1997
- Balan, Theodor, *Documente Bucovinene*, vol. I (1507-1653), Cernăuți, 1933; vol. II (1519-1662), Cernăuți, 1934; vol. III (1573-1720), Cernăuți, 1937; vol. IV (1720-1745), Cernăuți, 1938; vol. V (1745-1760), Cernăuți, 1939; vol. VI (1760-1833), București, 1941
- Bîrleanu, Ion-Horia, Vasile Pavel, *Atlasul lingvistic român pe regiuni*.

- Basarabia. Nordul Bucovinei. Transnistria*, vol. I, Editura Știința, Chișinău, 1993
- Bogdan, Ioan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, vol. I-II, București, 1913-1914
- Bolocan, Gheorghe, *Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române*, București, 1981
- Borza, I., *Dicționar etnobotanic cuprinzând denumirile populare românești și în alte limbi ale plantelor din România*, București, 1968
- Candrea, I. A., Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat*, partea I, *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi*, Cartea românească, București, 1931
- Cămărășescu, Ion, *Ghidul drumurilor din România*, București, 1928
- Cihodaru, C., I. Caproșu, L. Șimanschi, *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I (1384-1448), Editura Academiei R.S.R., București, 1975
- Cihodaru, C., I. Caproșu, N. Ciocan, *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III (1487-1504), Editura Academiei R.S.R., București, 1980
- Constantinescu, N. A., *Dicționar onomastic românesc*, București, 1963
- Costăchescu, M., *Documente Moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, vol. I-II, Iași, 1932
- Costăchescu, M., *Manuscrite*, nr. A-2000-XIV, Academia Română
- de Bawr, F. G., *Carte de la Moldavie pour servir a l'Histoire de la guerre entre les Russes et les Turcs*, Amsterdam, 1783
- Dumistrăcel, Stelian, în colaborare cu Doina Hreapcă și Ion-Horia Bîrleanu, *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, Editura Academiei Române, Iași, 1997
- Frățilă, Vasile, Viorica Goicu, Rodica Suflețel, *Dicționarul toponimic al Banatului*, vol. I (A-B), 1984; vol. II (C), 1986; vol. III. (D-E), 1986; vol. IV (F-G), 1986; vol. V (H-L), 1987; vol. VI (M-N), Timișoara, 1989
- Ghibănescu, Ghe., *Surete și izvoade*, vol. I, Iași, 1906
- Goangă, N. Z., Ilie Gănescu, *Indicatorul analitic și alfabetic al comunelor și plășilor din România*, București, 1912
- Gonța, Alexandru, *Documente privind istoria României. A. Moldova, veacurile XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de locuri*, Editura Academiei, București, 1990
- Grigorovitză, Em., *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București, 1908
- Ielenicz, Mihai, Laura Comănescu, Mihai Bogdan, Alexandru Nedelea, Răzvan Oprea, Ileana Pătru, *Dicționar de geografie fizică*, Editura Corint, București, 1999
- Iordan, Iorgu, *Dicționar al numelor de familie românești*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983

- Iorga, Nicolae, *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, vol. I-XXXI, București și Vălenii de Munte, 1901-1916
- Isac, Virginia, *Catalog de documente din Arhivele Statului Iași, Moldova*, vol. I (1395-1595), București, 1989
- Iureniuc, Ioan, *Dicționarul toponimic al comunei Cornu Luncii*, Cornu Luncii, 2008
- Lahovari, George Ioan, General C. I. Brătianu, Grigore G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, vol. I-V, București, 1898-1902
- Loșonți, Dumitru, Sabin Vlad, *Tezaurul toponimic al României. Transilvania*, Editura Academiei Române, București, 2006
- Moldovanu, Dragoș, et. alii., *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I-II, București, 1991-1992
- Neiescu, Petru, Grigore Rusu, Ionel Stan, *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Maramureș*, vol. I-III, București, 1969-1973
- Petriciceiu Hașdeu, Bogdan, *Etymologicum Magnum Romaniae. Dicționarul limbii istorice și populare a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, vol. I-III, București, 1972-1976
- Rusu, Grigore, Viorel Bidian, Dumitru Loșonți, *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania*, vol. I, București, 1992
- Rusu, Grigore, Viorel Bidian, Dumitru Loșonți, *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania. Date despre localități și informatori*, București, 1992
- Sextil Pușcariu (red.), *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, 1913-1941
- Șăineanu, Lazăr, *Dicționar universal al limbii române*, ediția a VI-a, Craiova, 1925
- Șimanschi, Leon, Georgeta Ignat, Dumitru Agache, *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. II (1449-1484), Editura Academiei R.S.R., București, 1976
- Tocilescu, Grigore, *534 de documente istorice slavo-române din Țara Românească și Moldova privitoare la legăturile cu Ardealul (1346-1603)*, Viena-București, 1931
- Vasile, Pavel, *Atlasul lingvistic român pe regiuni: Basarabia. Nordul Bucovinei. Transnistria*, vol. I, Editura Știința, Chișinău, 1993

B. Volume

- Bîrleanu, Ion-Horia, *Emigrări ardelenesti la est de Carpați. Consecințe lingvistice*, Editura Sedcom Libris, Iași, 1998
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Graiturile din Valea Șomuzului Mare*, vol. I, *Formarea numelor de sate*, Editura Sedcom Libris, Iași, 1999

- Bîrleanu, Ion-Horia, *Graiurile din Valea Șomuzului Mare*, vol. II, *Fonetica*, Editura Sedcom Libris, Iași, 2000
- Bogdan, N. A., *Din trecutul Comerțului Moldovenesc și mai ales cel Ieșean*, Institutul Modern de Arte Grafice Iași, MCMXXV, 1925
- Bogrea, V., *Graiul pământului*, Editura Știința, Chișinău, 1981
- Burci, Iustina, *Toponimia și antroponimia moldovenească (sec. XVIII)*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2003
- Bureștea, Emilian, *Contribuții la studiul toponimiei românești*, Editura Universitaria, Craiova, 1994
- Candrea, I. A., *Poreclele la români*, București, 1935
- Candrea, I. A., *Elemente de toponimie cu privire specială în toponimia Olteniei*, București, 1932
- Candrea, I. A., *Probleme de toponimie (curs)*, București, 1930-1931
- Cantemir, Dimitrie, *Descriptio Moldaviae*, București, 1872
- Chiriac, D., *Așezările rurale din Moldova*, Iași, 1978
- Chiriloaei, Anca Francisca, *Comuna Slatina – Monografie geografică*, Editura Universității Suceava, 2011
- Ciurea, V., *Preistoria în vechiul ținut al Sucevei*, București, 1931
- Codrescu, Teodor, *Uricariul*, vol. VII, Iași, 1886
- Conea, Ioan, *Geografie istorică, toponimie și terminologie geografică*, Editura Academiei Române, București, 1993
- Costăchescu, V., Preot Paroh V. Pleșoianu, *Istoria Bisericii Parohiale Sfânta Cuvioasa Paraschiva din satul Pleșești, precedată de istoricul comunei*, lucrată de Vasile Costăchescu, 1913
- Costin, Miron, *Istorie în versuri polone, despre Moldova și Țara Românească (1684)*, Editura și traducerea P.P. Panaitescu, București, 1929
- Costin, Nicolae, *Letopisețul Țării Moldovei de la zidirea lumii pînă la 1601 și de la 1709 la 1711*, Editura Junimea, Iași, 1976
- Coteanu, Ion, *Elemente de dialectologie*, București, 1961
- Crețean, Remus, *Toponimie geografică*, Editura Miron, Timișoara, 2000
- Dan, Ilie, *Nume proprii românești*, Editura Timpul, Iași, 2006
- Dan, Ilie, *Toponimie și continuitate în Moldova de nord*, Editura Junimea, Iași, 1980
- de Saussure, Ferdinand, *Curs de lingvistică generală*, Editura Polirom, Iași, 1998
- Decei, Aurel, *Istoria Imperiului Otoman până la 1656*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978
- Densușianu, Ovid, *Probleme de toponimie și onomastică*, curs litografiat, 1929

- Dmitriev, P. G., *Moldova în epoca feudalismului*, vol. II, partea I, *Recensămintele populației Moldovei din anii 1772-1773 și 1774*, Editura Știința, Chișinău, 1975
- Dragu, Gh., *Toponimie geografică*, partea I (curs), București, 1973
- Drăganu, Nicolae, *Românii din veacurile IX – XIV pe baza toponimiei și onomasticii*, București, 1933
- Drăganu, Nicolae, *Toponimie și istorie*, Institutul de arte grafice „Ardealul”, Cluj, 1928
- Drăganu, Nicolae, *Vechimea și răspândirea românilor pe baza toponimiei și a onomasticii*, Văleni de Munte, 1934
- Eremie, A. I., *Nume de localități. Studiu de toponimie moldovenescă*, Chișinău, 1970
- Frățilă, Vasile, *Contribuții lingvistice*, Editura de Vest, Timișoara, 1993
- Frățilă, Vasile, *Lexicologie și toponimie românească*, Editura Facla, Timișoara, 1987
- Frățilă, Vasile, *Studii de toponimie și dialectologie*, Editura Excelsior, Timișoara, 2002
- Frățilă, Vasile, *Studii lingvistice*, Editura Excelsior, Timișoara, 1999
- Georgescu, Teohari, *Expunere asupra proiectului de lege pentru raionarea teritoriului R.P.R.*, Editura Partidului Muncitoresc Român, București, 1950
- Gheție, Ion, *Baza dialectală a limbii române*, București, 1975
- Giuglea, George, *Cuvinte românești și romanice. Studii de istoria limbii, etimologie și toponimie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983
- Giuglea, George, *Fapte de limbă. Mărturii despre trecutul românesc. Studii despre istoria limbii, etimologie, toponimie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988
- Giurescu, Const. C., *Principatele române la începutul secolului XIX. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835*, Editura Științifică, București, 1957
- Giurescu, Const. C., *Târguri sau orașe și cetăți moldovene din secolul al X-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea*, București, 1967
- Giurescu, Constantin, *Istoria românilor*, vol. I, București, 1942
- Goicu, Simona, *Termeni creștini în onomastica românească*, Editura Amfora, Timișoara, 1996
- Goicu, Viorica, *Contribuții de onomastică istorică*, Editura Augusta, Timișoara, 2001
- Goicu, Viorica, *Onomastica românească*, Editura Augusta, Timișoara, 2001

- Golea, Cornel, *Toponimie geografică și etnografie românească*, Editura Universitaria, Craiova, 2010
- Gorovei, Arthur, *Folticenii – cercetări istorice asupra orașului*, Fălticeni, 1838
- Gaur, Al., *Etimologii românești*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, București, 1963
- Gaur, Al., *Introducere în lingvistică*, Editura Științifică, București, 1958
- Gaur, Al., *Nume de locuri*, Editura Științifică, București, 1972
- Gaur, Al., *Nume de persoană*, Editura Științifică, București, 1965
- Gaur, Al., *Studii de lingvistică generală*, Editura Științifică, București, 1960
- Grămadă, Nicolae, *Toponimia minoră a Bucovinei*, vol. I-II, Editura Anima, București, 1996
- Grecianu, Ștefan D., *Genealogiile documentate ale familiilor boierești*, vol. I-III, București, 1913-1916
- Grigoraș, N., *Țara Românească a Moldovei până la Ștefan cel Mare (1359-1457)*, Editura Junimea, Iași, 1978
- Holban, Maria (redactor responsabil), Maria Matilda Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, *Călători străini despre țările române*, vol. V, Editura Științifică, București, 1973
- Iacobescu, Mihai, *Din istoria Bucovinei*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 1995
- Ioniță, Vasile, *Glosar toponimic în Caraș-Severin*, Reșița, 1972
- Ioniță, Vasile, *Nume de locuri din Banat*, Editura Facla, Timișoara, 1982
- Iordan, Iorgu, *Nume de locuri românești în Republica Populară Română*, vol. I, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, București, 1952
- Iordan, Iorgu, *Toponimia românească*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, București, 1963
- Iorga, Nicolae, *Istoria poporului românesc*, Editura G. Penelea, București, 1985
- Iorga, Nicolae, *Istoria Românilor*, vol. I-X, București, 1936-1939
- Iorga, Nicolae, *România cum era până la 1918*, vol. II, *Moldova și Dobrogea*, București, 1940
- Iosep, Ioan, *Toponomastică geografică*, Metodologie și lucrări practice (curs)
- Loșonți, Dumitru, *Soluții și sugestii etimologice*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001
- Loșonți, Dumitru, *Toponime românești care descriu forme de relief*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2000
- Matei, Mircea D., Emil I. Emandi, *Habitatul medieval rural din valea Moldovei și din bazinul Șomuzului Mare. Secolele XI-XVII*, București, 1982

- Moise, Ioan, *Studii de onomastică*, Editura Tehnică „Tip-Naște”, Pitești, 1994
- Muraru, Ioan, Gheorghe Iancu, Mona-Lisa Pucleanu, Corneliu-Liviu Popescu, *Constituțiile române – Texte. Note. Prezentare comparativă*, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1993
- Neagoe, Manole, *Problema centralizării satelor feudale românești. Moldova și Țara Românească*, Craiova, 1977
- Neamțu, E., V. Neamțu, S.Cheptea, *Orașul medieval Baia în secolele XIV-XVII*, vol. I, Iași, 1980
- Neruți, Ecaterina, *Satul moldovenesc în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Contribuții demografice*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1984
- Nichita, Geo, *Însemnări fălțicenene*, Fălțiceni, 1997
- Nicolae, Ion, Bogdan Suditu, *Toponimia românească și internațională*, Editura Meronia, București, 2008
- Nicolae, Ion, *Toponimie geografică*, Editura Meronia, București, 2006
- Niculăiasa, A., M. Niculăiasa, *Din istoricul comunelor Rădășeni și Horodniceni*, Editura Litera, București, 1979
- Niculăiasa, A., M. Niculăiasa, *Istoria localităților din zona sud-estică a județului Suceava în date și cifre*, Editura Litera, București, 1976
- Nistor, I., *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau*, Gotha, 1911
- Nistor, Ion, *Istoria Bucovinei*, București, 1991
- Oprea, Ioan, *Elemente de filozofia limbii*, Institutul European, Iași, 2006
- Oros, Marius, *Studii de toponimie*, Editura Icpiaf, Cluj-Napoca, 1996
- Pascu, G., *Sufixele românești*, Edițiunea Academiei Române, București, 1916
- Pătruț, Ioan, *Nume de persoane și nume de locuri românești*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984
- Pătruț, Ioan, *Onomastica românească*, București, 1980
- Petrescu, N., M. Zaharia-Dîmbovița, *Așezări din Moldova de la paleolitic până în secolul al XVIII-lea*, Editura Academiei R.S.R., București, 1970
- Petrovici, Emil, *Studii de dialectologie și toponimie*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970
- Philippide, Alexandru, *Originea Românilor*, vol. I, *Ce spun izvoarele istorice*, Iași, 1923
- Pușcariu, Sextil, *Limba română*, vol. I, *Privire generală*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1940; vol. II, *Rostirea*, București, 1959
- Russu, I. I., *Etnogeneza românilor*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
- Sadoveanu, M., *Opere*, vol. IV, București, 1955

- Suciu, Coriolan, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. II, București, 1968
- Târziu, Constantin, *Conviețuiri în Horodnicenii Sucevei*, Editura Accent Print, Suceava, 2012
- Târziu, Constantin, *Oameni de seamă din Horodnicenii Sucevei*, Editura Accent Print, Suceava, 2011
- Todoran, Romulus, *Mic glosar dialectal. Alcătuit după două manuscrise din Biblioteca Centrală de la Blaj din 1887*, Cluj, 1949
- Tomescu, Constantin N., *Tablou de 40 mănăstiri și schituri din Moldova și cu arătarea moșiilor ce aveau ele în 1812*, Chișinău, 1933
- Tomici, Mile, *Onomastica sârbilor și a croaților din România*, Editura Academiei, București, 2006
- Țibulcă, V., *Slatina (Drăceni) – O comună de pe Valea Suhăi Mici: monografie*, Editura Mușatinii, Suceava, 2007
- Ureche, Grigore, *Letopisețul Țării Moldovei*, ediția a II-a, București, 1958

C. Articole, studii

- ***, *Chestionar onomastic*, în *Cercetări de lingvistică*, IX, nr. 2, Cluj-Napoca, 1964
- Andriescu, Alexandru, *Etonimul „român” în cronicile Țărilor Românești*, în *Convorbiri literare*, nr. 5, Iași, 1976
- Arvinte, Vasile, *Român, românesc, România. Studiu filologic*, în *Convorbiri literare*, nr. 6, Iași, 1976
- Arvinte, Vasile, *Terminologia exploatării lemnului și plutăritului*, în *Studii și cercetări științifice*, VIII, Iași, 1957
- Avram, Mioara, *Formații deonomastice în lexicografia românească*, în *Studii și cercetări lingvistice*, IV, 1-6, București, 1996
- Avram, Petre, *Probleme de gramatică a numelor proprii*, în *Studii și cercetări de onomastică*, I, nr. 1, Craiova, 1995
- Avram, Petre, *Toponime din zona Teleormanului formate de la adjective în -esc*, în *Studii și cercetări de onomastică*, VI, Craiova, 2001
- Balan, Theodor, *Sate dispărute în Bucovina*, extras din vol. *Omagiu lui Ion I. Nistor*, Cernăuți, 1934
- Bâldea, N., *Suffixul -oni în antroponimia și toponimia unor sate din nord-vestul Olteniei*, în *Cercetări de lingvistică*, XXVII, nr. 1, Cluj-Napoca, 1982
- Bănățeanu, Vlad, *Toponimice de origine armeană*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XI, nr. 2, București, 1960
- Bănică, Gheorghe, *Toponimia – arhivă istorică a antroponimelor*, în

- Buletinul Științific, Seria Filologie, nr. 1, Pitești, 1997*
- Bărbulescu, Ilie, *Vechimea numelor bărbățești nearticulate în cadrul dezvoltării istorice a limbii române*, în *Revista de istorie, filologie și cultură românească*, XLIII, nr. 1-2, Iași, 1936
- Bejan, D., *O problemă de ortografie: Toponimicele compuse*, în *Steaua*, XVII, nr. 10, 1966
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Consecințe lingvistice ale mișcărilor de populație românească din Transilvania în Moldova și Bucovina*, în *Anuar de Lingvistică și Istorie Literară*, tom. XXV, Iași, 1976
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Factori de diferențiere în graiurile din Valea Șomuzului Mare (jud. Suceava)*, în *AnL. A. Lingvistică*, tom. XXX, Iași, 1985
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Geografia lingvistică românească fără prejudecăți*, în *Academica*, anul IV, 1994, nr. 12
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Particularități fonetice și lexicale reflectate în antroponimia din Valea Șomuzului Mare (jud. Suceava)*, în *Studii de onomastică*, vol. IV, Cluj-Napoca, 1987
- Bîrleanu, Ion-Horia, *Raportul de motivare în oiconimele din Valea Șomuzului Mare (jud. Suceava)*, în *Studii de onomastică*, Cluj-Napoca, 1990
- Bolocan, Gheorghe, Elena Șodolescu-Silvestru, *Dicționarul entopic al limbii române*, în *Studii și cercetări de onomastică*, I, II, 1995-1996
- Cantacuzino, Nicolae, *Din amintirile unui diplomat român*, în *Almanahul România Mare*, Editura Fundația Umanistă România Mare, 1996
- Carabulea, Elena, *Cîteva observații asupra diminutivării substantive pe baza DLR*, în *Cercetări de lingvistică*, XXVI, nr. 4, 1975
- Florea, Viorica, *Derivatele toponimelor în raport cu cele ale apelativelor în română*, în *Actele Congresului Internațional de Filologie Romanică*, vol. II, Editura Academiei, București
- Frățilă, Vasile, *Originea toponimului românesc Ibru*, în *Limba română*, XXI, nr. 2, București, 1972
- Frățilă, Vasile, *Vechimea unor toponime din centrul Transilvaniei*, în *Limba română*, XIX, nr. 3, București, 1970
- Gheție, Ion, *Moldova – un cuvânt de origine gotică*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXVII, nr. 307-309, București, 1976
- Giuglea, George, *Cheie pentru înțelegerea continuității noastre în Dacia, prin limbă și toponimie*, în *Geo-politica și geo-istoria*, III, 1944
- Graur, Al., *Toponimia – știință de graniță*, în *Analele Universității București. Limba și Literatura Română*, XXI, nr. 1-2, București, 1972
- Jordan, Iorgu, *Toponimie putneană*, în *Milcovia*, IV, 1933

- Istrati, Corneliu, *Condica vistieriei Moldovei din anul 1816*, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”*, Supliment I, Iași, 1979
- Lepadatu, Al. *Antichitățile de la Baia*, în *Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice*, II, 1909
- Moldovanu, Dragoș, *Legile formative ale toponimelor românești cu radical antroponimic. I. Formații de plural*, în *AnL*, tom. XXI, Iași, 1970
- Moldovanu, Dragoș, *Principii ale lexicografiei toponimice*, în *AnL*, tom. XXIII, Iași, 1972
- Sala, Marius, *Probleme de toponimie. I.*, în *Limba română*, XII, nr. 2, București, 1964
- Sora, Andrei Florin, *Organizarea administrativ-teritorială a R.P.R.*, în *Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”*, XLIX, 2012
- Stancu, Adela, *Toponime diminutive*, în *Studii și cercetări de onomastică*, nr. 7, 2002
- Toma, M., *Contribuții la cunoașterea plantelor medicinale din zona Suha, Suha Mică și Suha Mare, județul Suceava*, în *Studii și comunicări de ocrotirea naturii*, vol. 4, Suceava, 1977
- Tufescu, V., *Cu privire la terminologia geografică*, în *Studii și cercetări de geologie, geofizică, geografie*, XVIII, nr. 2, București, 1971